

22 -
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ.

22/136

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-31/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Ἀγρίαι. Θεόδωροι*
(παλαιότερον ὄνομα : *δμοίς* . . . .), Ἐπαρχίας *Ἀγριουπόλ.*,
Νομοῦ . . . . *Μ. α. γ. κ. η. σ. ι. α. δ.* . . . . .
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γεώργιος*
Καπούζας . . . ἐπάγγελμα . . . *δημοδιδάσκαλος* . .
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἀγ. Θεόδωροι-Ἀγριουπόλ.*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον . . . *19* . . . . .
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Θημεύριος. κ. Κωνσταντῆρας* . . . . .

ἡλικία . . *72* . . . . γραμματικαὶ γνώσεις . . . *Ἀγριογιαννῶν* . .
. . . . . τόπος καταγωγῆς *Ἀγ. Θεόδωροι* . . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *αἱ Καλλιερχειαίμοι* . . . . .
- Ἐπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ἐνηλλάσσοντο* . . . . .
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονάς κλπ. . . . .
εἰς φυσικὰ πρόσωπα . . . . .
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *ὐόχι. παραχωρεῖ τὸ ἀναλογοῦν μέρος*
εἰς ἑκάστην τέκνοντον μετὰ τὸ γάμον . . . . .

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ..... *Εἰς ἀμφοτέρας συγχρό-
νως* .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... *Ναί* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἁλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ναί, ἐκόπιοι καὶ ἔνιοι. Ἀμοιβή: 1. δρ. χ. αἱ γυναῖκες, 2. δρ. χ. οἱ ἄνδρες. Ἐχρησιμοποιοῦντο Ἕλληνοὶ, μετέμμετες ἐξ ἐν χειρὸς οὐσίας.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *Ναί καὶ ὡς νομίσματα : Περσικοί* .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Αὐτὴν ἀπεμαρτύροτο* .....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... *Ὁχι* .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *Ὁχι* .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Με ζωϊκὴν κόπρον καὶ δι' ἄγρανα παιδεύς.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... *Πέρι τοῦ 1938.*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1924. αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1965.*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐχίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *ἐπὶ πέδα καὶ ἐπὶ πηλὴν καμάρα.*

ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ μονόφτερο ἄροτρο. Τὸ κατεσκευάζον οἱ ἴδιοι.

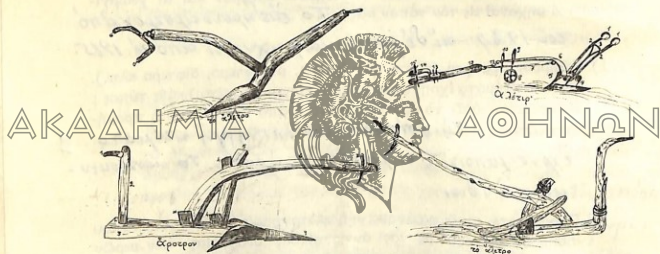
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. <i>Χειρολάβα</i>	4. <i>ὕψι</i>	7. <i>ζυγί</i>	10. ....
2. <i>Κοντοῦρι</i>	5. <i>φτερά</i>	8.	} <i>σταβέρ</i>
3.	6. <i>σπάθ</i>	9. <i>ἀμπόη</i>	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) *1965*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... *ὁδε ποτε*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *Ποτέ*.....
- 5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ ..... *1927*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. *οἱ Ἰδοί. ἢ. οἱ πρ. ἐν. ἐπιτ.* .. *Δοί.*.....
- .....
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..καί, μιᾶς μορφῆς.....
.....
.....

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

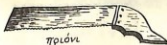
αἰεροθάλας

κοντοσύρι

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

..σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι, σμίλη, ..
..στροκοπέπτερο.....

πριόνι

ἀρίδα

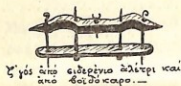

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. .... *Οἱ βόες. γρδ. π. 19.28* .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *Αἷο* .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... *Διὰ τοῦ βόος καὶ* .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ....

Λουριά - ζεύλα - λοῦρα - ζεύλες - πιζεύλια

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

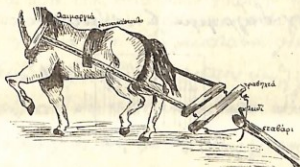
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). .... *Αγκάκι* .....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ... *Π. 0. 7. 8* .....

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέμιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τρόπον σας . *Ὁ ἄνδρας (ἰδιοκτήτης) μετὰ τῶν παριγνισῶν. Ἐπὶ ἀνδρὶ καὶ γυναίκα.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) . *Τὰ βόδια ἐξ παραγμῶν δένων καταδέχονται σχοινὶ καὶ συνδέονται μετὰ τὸ ἄροτρον.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... *Ὁ σιδηρὸς ἐξ τῶν ξύλων ἐστὶν μετὰ ξεχωριστὰ τὰ ἄμφοτερά, πᾶν συνδέεται ἀπὸ τῶν ῥαβδίων τοῦ ἄροτρον.*

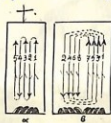
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία) . *Μετὰ σχοινί. Δεμένον ἀπὸ τῶν κέρατων τοῦ ζῶου (πᾶσι σινοῖσι).*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακίαις) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... *ὡς τὸ σχεδιάγραμμα α. σήμερον.* .....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

... *ὡς τὸ σχεδιάγραμμα β. σήμερον.* .....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς, ἢ σπορίαις, ντάμπες, σιασιές, μεσδραδες κ.λ.π.) ; ... *σπορίαις* .....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; *με αὐλακίαν.* .....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; ... *ὅπου οὐδέποτε.* .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *Διὰ τοῦ αὐλάκων πλάγως μετὰ τὸ ὑνί καὶ σίχης ποτὶ βαθιὰ.* .....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἐχίνοπα καὶ μίσσηαι τοῖς ὀργμ-
μασι· Κασαί· Φέβρουάριον τὸ πρῶτον καὶ ἔρχεται ὀργνμα.
καὶ Ἀπρίλιον καὶ Μαΐον καὶ ἔρχεται διβόλισμα καὶ
Κασαί· ὕν σπορὰν τὸ τρίτον καὶ ἔρχεται σπορᾶς.....*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐν ἔκτῳ ἔτι

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ σίτου καὶ ὀρυζὸς τριῶν, διὰ φρέων καὶ ὑριδῶν ἔν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Ἐο σποροζωβῆς*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; *Μετὶ τῆς ἀξένης ἢ...*

..φρενέτρα......

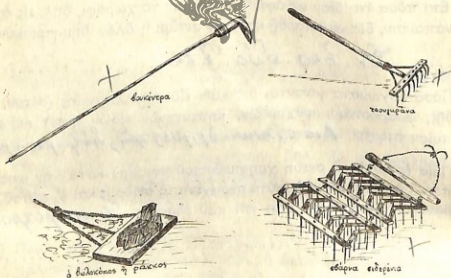
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ναί, σβάρνισμα.*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων). *Ἐχέμενο καὶ γίνεται μετ' αὐτῆς*

σχεπασκία......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

... *Η. Διευθυντής καὶ ὁ Τεχν.* .....

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

οἱ δέ

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

οἱ σταγροὶ ἐκαλλιεργήθησαν ἐπὶ μετὰ χρόν. μετὰ ὁσπρία καὶ τὸν ἐπὶ μετὰ τὴν ὁσπρίαν. ἔμελλον ἐξ ἀραιαίταιων.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

οἱ σταγροὶ τὸν ἐπὶ μετὰ χρόν. ἐκαλλιεργήθησαν διὰ τροφὰς ζώων· ρόβη, σανόν, κριθὴ, κριθὴ καὶ ἄλλοι.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

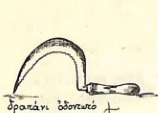
... ἔδωκεν ἐκαλλιεργήθησαν ποτὶ γεωμήλων.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλειά θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... Διὰ δρεπάνου.
δοδονωτού .....

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). δρεπάνι...

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

... ξύλινη ...

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Οἱ... χαλκῆς· οἱ δὲ... (σιδηροῦς).* .....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὅχι... Μόνον τῶν ρεβιθῶν· χεῖρας... ἐκρίσεως.* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Παλαιότερον χαμηλὰ· ἐξ ὧν· ἔδαφος· διὰ τὴν σκληρὰν αἰσθητικὴν ἀντίστασιν ἐκρίσεως· ἀλλὰ ὅχι τῶν σίτου.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐξ ὧν α.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Δὲν ἀκολουθοῦν· ἐξεραῖ· οἱ ἴδιοι ἀποδέχονται τὰ χερόβολα.* .....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὸ ποδὲσθῆναι πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ παρ' αὐτῆς μαζί (3-5)* .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. . . . . *Αρμυρίδες* . . . . .

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν πόν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Θερίζουν οἱ ἐπισταί*
ἄνδρες καὶ γυναῖκες . . . Αἰν . . ὑρχοντο . . ἔπειτα θερι-
στοί . . . . . .

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐκκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Ἡ κοίτοδοσις μετὰ ἡμερο-*
μίσθιον μετὰ φαγῆς ἀμειβόμενοι καὶ δύο οἱ ἄνδρες .
μετὰ παροχῆς φαγητοῦ . . . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Αἱ γυναῖκες ἔφερον*
χειρόντια . . Ἐπίσης ἐφώνοντο μετὰ πάλιν ἄνδρες . .
ἢ γυναῖκες . . διὰ καὶ μετὰ πάλιν . . μετὰ τὴν πρῶτην
ἡμέραν . . . . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ναί, ..*

καὶ δίδεται δι' ὅσας τὰς γεωργικὰς ἐργασίας .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ναί, συνίδε, τραγούδια*

τραπέζιου καὶ χοροῦ .....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον, ἢ θεωρίαν τοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀνάχου καὶ τέλους.

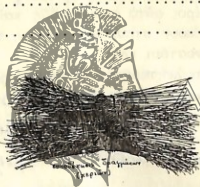
Τῆς ἐκείνου σταυροῦ ποὺ ἐξασπάζονται εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τέλος —
ὡς οἱ τοῦ σπικίου καὶ ἐν μέσῳ δὲ γίνεται .....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Συνίδε, ἐγένετο καὶ γίγεται ἀμέσως ἢ ταυτοχρόνως μετὰ τὸν θερισμὸν.*

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. 4-5. *Δέρ. 5. καὶ. ἔταξ. (ὁ. δέματις. ἢ. ἡ. μ. π. α. ματσίς.) ἔδενε. τοπο-
θεῖται. μέγιστον. ἐξ. ἀμαθιῶν. ἔδενε. τὸ. σιτάρι. μετὰ.
δέρματι. πού. κατασκευάσας. μέγιστον. ἀπὸ. κ. λ. α. δ. α.
τὸ. σιτάρι. ἔδενε. τὸ. π. α. δ. α. ψ. α. δ. α. ....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; *ἐκεκε-
ντρῶντο. ἀπὸ. 6. δέματια. ἐξ. σιταῶν, ὅσα. ἐβορῶν-
το. ἐξ. ἑκατοσὶν. ὧν, ἀνέ. ἑκατὸν. πρὸς. βόρην.*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ή ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἐπεὶ τὰ ή κόπη, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ. *Μόνον μ.έ. σανόν.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Περί 20. 25. Ματίου καὶ μ.έ. 20. Ὀφρ. 1911.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Ὁ. σπῆς. ἐδέντο. δερμάτια. μέ. δία. δέρμα.*

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Μεφερέρο. κιο. ἐξ. το. ἀλῶνι. πῆ. ὕ. το. σπῆς. ἐξ. τῶν. αὐλῶν. τῶν. ἀπῆ. τῶν. ὕ. το. ἀχυρῶν.*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τοποὺς λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετησεως ; *Ὁ. σπῆς. τῶν. δερματιῶν. θεμωνιά. τὰ. δερμάτια. ἐξοποδευτο. πρὸς. τὰ. κέντρα. τοῦ. ὕ. το. ἀχυρῶν.*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρῖσμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι ; *Ναι. ὄχι.*

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποῖαν θέσιν ; *ἔξ. ἐ. καὶ. σπῆς. αὐλῶν.*

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Πατρ. εἰς*
μῖαν. .....

6) Ἀπὸ πότε ᾄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Κατὰ τὴν*
10. Ίουλιαν. καὶ ἄρχει 40 Ἀύγουστον (σταθμισμένοι)

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *(βλ. ἐπιτοχὴν μολ. χωμα-
τάλων.)* .....

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρῶ τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Καθαρισμὸς καὶ ἐπιτοχὴ διὰ μείγματος*
κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων. .....

9) Ἡ ὡς ἂν ὑποπροετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Μ. εὐσ. 21. Δεμοσιὰν*
ἀκρόσας. .....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

ἤρδια μέσῃ διόχῃ πρὸς τὰ ἀκὰ καὶ γέφυρα-γέφυρα τῶν...
ἐλκνὸς στήριον ἢ στήριον...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν μετ' ἵππων ἐξαρτῶμεν καὶ...

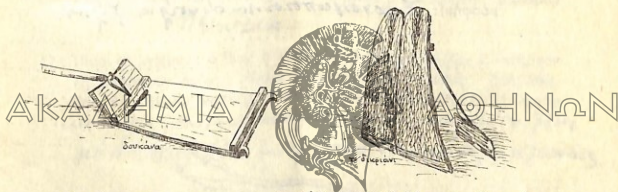
σχοινία ἐκ αὐτῶν στήριον καὶ περιφερόμενα... ἐναρξάμεθα...

αὐτοῦ... ἐν μέσῳ... εἰς... πρὸς... ἀκρὸς... ἀκρὸς...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Τὰ ἄλλα ὀνόματα
μ.ε.θ. περιέχονται. περιεβ. ῥοντο. περιβ. ζου. α. τηχεροῦ.*

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὀπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ἀπὸ πρῶτος μελέως. ἑσπέρως (ἀπὸ ἀνιμαρῆς μέχρι δύνου ἡλίου).*.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ἐχρῳσιμαποιοῦνο. Διούλια. ξύλα.*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

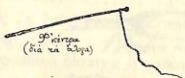

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ;... *Ναί.*.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
Ναί, τὰ καμιντοῖα......

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *ἑνα ἀπλώματι* .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Πενύμα .....

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἄλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν. *ἰατρίαι, ζῶα*

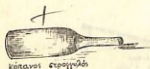
μέ. δικάτης. β. α. με. ἐξ. ἑσπία. β. α. ἡμά. δ. ἐ. ἄ. ἀγωνιάτες.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς. π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

κοχί. .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

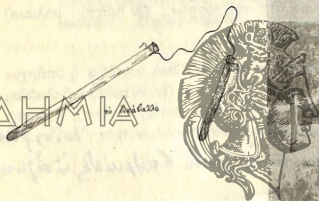
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Διὰ τὰ ὁσπρία: φακῆς, ρεβιθιῶν*
.. κ.τ.κ.κ......

κοπανὸς στρογγυλός

ξύλο κομμένον διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀνθοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .. *Ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας*.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

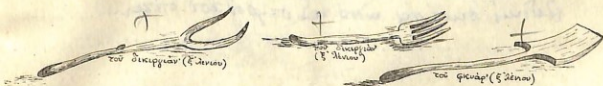
καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ; *Ναί*
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... *Ὀχι* .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Κατὰ τὸ 1927. Ἰδιωτικῶς* .....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Λειῶμα. Αἰκίρι. καὶ γ. κ. κ. ρ. ξ. κ. κ. κ. α.* .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνέμιζει) ἄνθρωπος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἄμοιβῃ ;

...*ἑταίρε, εἰ δὲ καὶ μενοινῇ γυναῖκα, ἀνέμει.*.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...*Χ. οὐκ ἐπὶ δὲ κόντυλοι. κόμπια. Παρασύρονται μὲν ἐπὶ τοῦ ποδὸς τοῦ ζώου. οὐκ ἐπὶ τοῦ ποδὸς τοῦ σίτου.*.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μ.Ε. Τό. Δριμόνισμα. .....

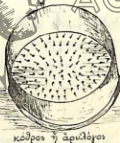
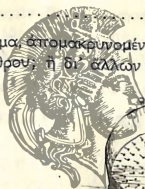
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

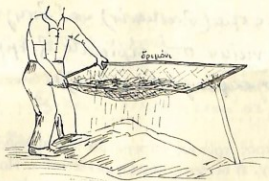
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο, κοσκίνο, δριμόνισμα

κόσκινο ἢ ἀριμόνισμα

δριμόνισμα

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Αὐτὸν σαρκεδραν (φύαξι)
εἰπά. εἰδομὸν δαίμα καμινεῖα καὶ μέ' τὰ δριμύνητα
διὰ κοσύνον (δριμύνη).....
.....
.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

Ναὶ Αὐτὸν ποὺ φυναριστῶ
ὅποιον ἐμπηγνύεται εἰς τὸν κορυφὴν τοῦ σωροῦ καὶ ἐξέρχεται
εὐχὴ τ' χρόν' πηροδοτῶν.....
.....
.....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἔτσι ποῖον ἐργαλεῖον ἐξ τῶν σωρῶν εἰς αὐτὴν ὁδεύει;

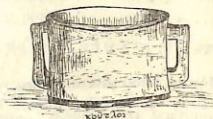
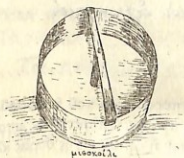
διὰ τὸ μὲν κατὰ (θεομανία) καὶ ἀπὸ γόρεν καὶ πηροδοτῶν
ἐξ τῶν σωρῶν μιν αἶμα πόν. ἐξίρυσαν ἐξ ἐμμην. ρύσαν.....
.....
.....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἡ δὲ ἀνὰ τοὺς ὁποῖα συνεκέρχεται ὁ δὲ δεικνύται.

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δλ. πρὸ ἀλφειώτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν). Τ.δ. Μ.σουκαλ. (Μισοκοιλ.) καλ.

...τον... μου τσοτρί... (24.0.1882)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . *Εἰς ζυμ. οἰκίαν καὶ αὐτὴν εἰς εἰδικὰ.*

...апродина

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Ἀχρηστε*.....

- 5) Πώς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ....

Διαφορές σταχών κατά τον έλεγχο.....

- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἡ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατεβαίνω/έτα. τοις πό. πρ. φρεσιν μου. πρ. δα. καρδ. ελπίσαν
τοχ. και. εσομεθ' εν τω. ελπί. εν καρδ. σου.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτη οὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; Ἐξαρχὲς διὰ τὸ σῆμα

αρχή της 2015 αρχού.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμινα φωτιάς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστογενένων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

"Ηνα πον. καί. ἀνά πον. καί. σήμερον καὶ αὐτὸς Ἰσχυρὸς.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Τά. Εορταζ. τῆς Κυριακῆς καὶ Ἀπόκριεως καὶ τῆς Τυρικῆς.

Εἰς τὰς συναρθεύοντες τῶν Χ. κ. κ.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....Τοι γίγει πυρά.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

.....ἐκνήδυ παιδία καὶ νεῖρες γυναῖκες.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπό ποῖον μέρος;.....

.....Τὰ παιδία ἐκνήδυ. 12-16. ἐκν. ἐκ τοῦ δάσους.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχῆς, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα. Τραγῆδιαν καὶ χορίων

ἐκνήδυ. καὶ πυρά. καὶ παιδία. αἰκνῆς. αἰκνῆς. ἰδίως

ἐκνήδυ καὶ νεῖρες. 12-16. Τραγῆδιαν. αἰκνῆς. καὶ χορίων.

.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

.....

.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συλλογή

Διαφόρου λαογραφικής ήλης αγορώσις:

- α) εἰς τὴν κτηματικὴν κατάστασιν, τὴν σπορὰν, τὸν θερισμὸν, τὸν ἀλωνισμὸν, ὡς καὶ εἰς τὰ διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας χρησιμοποιούμενα ἐργαλεία. καὶ
β) εἰς τὰς κατ' ἔθνον πυράς.

Α' κτηματικὴ κατάστασις.

Τὰ ἀγροτικὰ κτήματα τῆς περιφέρειας Ἀγίου Θεοδώρου Φανουρίου Μαχνησίου (ἐνθα πραγματοποιεῖται ἡ συλλογὴ αὐτῇ) ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀγρόσιον ὡς ἑθνικοὶ πόροι. **ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**
ὡς καὶ χωρικοὶ κατὰ ταυτοὺς εἰς τὰς χωρικοὺς, τόσον πρὸ τοῦ 1920, ὅσον καὶ μετὰ καὶ μέχρι σήμερον αἰώρη. Ἐξυγοράσαντο δὲ ὑπὸ τῶν χωρικῶν μέ τιμῇ μονάδος κατὰ στρέμμα, καθορισμένης τῆς τιμῆς ταύτης ὑπὸ τοῦ Δασαρχείου τῆς περιφέρειας.

Αἱ ἀγροτικαὶ αὗται ἐκτάσεις ἀνήκουσι πλεόν ἐξ φυσικῶν πρόσωπα· αἱ δὲ ὑπόλοιποι ταυτῶν ἐξασκούντων τὰ εἶδη ἑθνικοὶ (ἀγρόσιοι) καὶ οἱ χωρικοὶ νέμονται ἐλευθέρως τὴν νομὴν ταύτων καὶ τὴν ξύλευσιν ἐπὶ δασικῶν ἐντάσεων. Ἐτόλμον, ὅθεν, ὅτι ἅπασαι αἱ ἰδιόκτητοι ἀγροτικαὶ ἐντάσεις εἶναι καλλιεργήσιμα. καὶ ὅσα ἔμελλον (ἤ μελλον) εἰς ἀρκαδιάναν εἰρησιμοποιοῦντο (καὶ χρησιμοποιοῦνται) ὡς βοσκότοποι. Καθ' ὅσα ἐνυλλάσσοντο, κατὰ τὸ σῆ-

σημασις ἄφραναποιήσεως, διὰ τὴν σφοδράν.

Ἡ αἰκίνητος αὖτις, περιουσία τοῦ πατρὸς δὲν διατηρεῖται ὑπὸ τούτου μέχρι τοῦ θανάτου του, ἀλλὰ διανέμεται εἰς τὰ τέκνα του, διὰ τοῦ καὶ ἑρρένα, εὐδὺς μετὰ τὰν γάμον των.

οἱ μάταιοι τοῦ χωρίου ἀσχολοῦνται παρ' ἀλλήλους καὶ μετὰ κτηνοτροφίαν, εἰ καὶ οἱ ὑπάρχοντες γεχύνται. Ἡ δὲ κτηνοτροφία των σήμερον μαζέσθη ἢ ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἰκίστους.

Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν λιγυμάτων τούτων ἀσχολοῦντο (καὶ ἀσχολοῦνται) μόνοι των. Τυχόν ἀναγκασιοῦντες ἐργάζονται ἐχρησιμοποιοῦντο ἐνγεῖοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Μόνον εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἐκχυρῆσεως δερμῶν ἀπασχολοῦνται ἐχρησιμοποιοῦν ξένους ἐργάτας. Σήμερον β. ἡπείρεν ἡ καὶ τῆς Ἀλβανίας, τοῦ καλουμένου ἐκ Γενέουδεσσ. Ἐλάχιστοι δὲ οἰκογένειαι ἐχρησιμοποιοῦν καὶ ὑπηρετοῦς, τοὺς κταρῶν γυναικῶν. Ἡ δὲ ἀμοιβή των ἐργασιῶν-ἐργασιῶν πρό τοῦ 1990 ἦτο 2 καὶ 1 δραχμὴν ἀντιστοιχοῦς μετὰ σιτηρεσίου.

Τεπειδὴ οἱ ἄνθρωποι εἰς ἐργασιὰς χεῖρας ἐναλίσταντο μέχρι πρό 15 ετίας ἀπὸ ἐνγεῖοις, διὰ τοῦτο οἱ νῦν δὲν ἀπεκαίρουντο ἐνγεῖοι. Σήμερον ὅμως δύνανται μετὰ τὸ ἴδιον, ἔλαττοι ἀπομένον ἐνγεῖοι δι' ἀγροτικὴν ἀπασχόλησιν. οἱ ἄλλοι, ἄρρενες καὶ γυναῖκες, μεταβαίνουν εἰς τὰς πόλεις διὰ γαμικὴν ἀπασχόλησιν εἰς ἐργασίας.

ἢ ἄλλας ἐργασίας. Πολλοὶ δὲ κατευνεύονταν εἰς σποῦδας.
Παλαιότερον οἱ ἄρροι ἐλιπαίνοντο μόνον μέ σῶν κιν
κόπρον. Σήμερον τὸ εἶδος τοῦτο τῆς λιπαίνσεως ἐξέλειπε
σχεδὸν τελείως διότι ἀσχημῶς δύναιτο σχεδὸν ἡ χρῆσις χυμ-
μῶν λιπασμάτων. Τούτων ἡ χρῆσις ἐγένετο ἐν τῷ ἔσχατῳ περὶ
τὸ 1938 διὰ πρῶτην φοράν.

Β' Προετοιμασία ἄρρων διὰ σποράν

Διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν ἄρρων πρὸς σποράν ἐρίνο-
ντο καὶ γίνονταν τρία ὄργανα ὡς ἑξῆς:

Διὰ τὸν σίτον: ἓνα ὄργανον τὸν Φεβρουάριον ἢ τὸ πάλιν
τὸν Μάρτιον μῆνα καὶ καλεῖται «ὄργανον». Δεύτερον
κατὰ τὸν Ἀπρίλιον-Μαῖον καὶ καλεῖται «ὄργανον».
καὶ τρίτον κατὰ τὴν σποράν.

Διὰ κριθῶν-βρώμων: ταῦτα σπέρνονται μόνον μέ ἓνα
ὄργανον κατὰ τὴν σποράν διότι τοῖς καρποῖς τούτοις συμ-
δίδουν καὶ τοῖς σπέρνουν εἰς τὴν καθαριότητι τῶν σιτηρῶν.
δυν. εἰς τὰ διεσπόμενα στοχώρεα.

Τὸ ὄργανον τῶν χυμῶν γίνεσθαι συνήθως κατ' εὐθείαν
γραμμὴν, ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (α) τοῦ ἐρωτηματολογίου.
Ὁ δὲ ἄρρος χωρίζεται πρὸς σπορὰς μέ αὐλακίον.

Πάντοτε δὲ τὸ ὄργανον ἐρίετο μέ ψευδάρια (παλαιότερον
βόδια καὶ σήμερον ἄλογα καὶ μοσχάρια) καὶ οὐδέποτε
ἡ σπορά ἐρίετο μέ σιτηριῶν. Μόνον εἰς πολὺ ἐπιμι-
νῇ ἐδάφει ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ σιτηριῶν ὡς καὶ διὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

4

τό σιτάρι των άρου των άρου, ποιά ήταν
ρισαν.

Γ' Ζωα και έργαλεία άρρώστων

Διό τό όρμημα των χωρικών πρό του 1924 έχρη-
σιμοποιούσε εις βόες μετά δε τό 1924, ή και σήμερος,
άλογα και τό κονιάρια (γίπποι και ήμίονοι). και μόνον
άπο τό 1965 και εις μικράν ιδίαν ην χιόντα χρύσι-
χαλιν (τρανσίερ).

Ως έργαλεία δε έχρησιμοποιούντο: μέχρι τό 1924 τό
λεπτό, του οποίου τό διάφορα μέρη ώνομάζοντο: χειρ-
κοντούλι, φτερά, σπάδη, τούλι, άρπάδι, γραμμή άρπά-
και τό ύψος, ή ύψος, ή ύψος, τό φύλλο και, τό λαυράκι,
και τό πισσοκί, διά του οποίου μαδοθήκον τό έδά-
φος.

Από δε του 1924 και εντεύθεν χρησιμοποιείται πλέον τό
σιδηράκι, του οποίου τό διάφορα μέρη λεύγονται: έ-
βάσι, σκαυρός, σπώνσι, σπάδη, χειρλάβη, ή ή, αλυσίδες, π-
τσόξια, έέρμα, σαμαρένι, λαμαρένι, γάτφοι.
Πρό, ευφοβισμόν των βίων δε χρησιμοποιούν ή έν τι
«βονέντρα» και εντέμα «φύστρο» αλλά τό και μοντάχ
Διά την σποράν χρησιμοποιούν τον «σπορετρονβάχ»
και μετά την σποράν διά τό «ΐσισμα» του χωραφ-
χρησιμοποιούν την πλεκτην ή ή ή από έρχη λυ-
«βάρνα».

Επίσης, διά την σποράν όσπρίων καλλιερζούνται ο

σιζοκαλαριές.

Τὰ πλέον συνίδει ἄλλα ἔργα τοῦ εἵναι: ἡ τρύπα, ἡ
συνεπαφνιά, ὁ κασμός, ἡ τσεχυράνα, ἡ κλαδευτήρα.

Δ' Θερσιμός - ἔργα εἶα.

Διὰ τὸν θερσιμὸν τῶν σιζιρῶν, ὅτις ἐρίνιτο ὑπὸ τῶν
ἰδίων γεωργῶν ἢ καὶ ἐνδοτίων ἔργων-θεριστάδων, ἔχρσι-
μοποιεῖτο τὸ «δρεπάνι», ὅπερ κατεσκευάσαν ἐνδοτοί
σιδηρουργοὶ ἢ τῶν παραπηγνίων χωρίων ἀποκαλούμενοι
«χαλκικώδες». Τὸ «δρεπάνι» ἔχο ὀδοντωτὸν καὶ ἡ χέρο-
λαβὴ τὸν ξύλινον.

Οὐδέποτε δὲ σιζιρά ἢ παραπηγνῶν (αὐτῶν κινιδῶν) ἐξερρίψα-
ντο. Μόνον τὰ ὀσπρία, ρεβίδια, ρόδη, γοιές, συνεκτετακτοῦ
κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Ὁ θερσιμός ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον καὶ γίνεται διὰ δρε-
πανίων, πλὴν τῶν ἀρροκτηρῶν καὶ βιγνίων, ὅπου δύναται
τὸ σύγχρονον θερσο-αλκιστικὸν συρμώστημα (κομπίνα)
να ἔργασθῃ.

Ὁ θερσιμός τῶν σιζιρῶν παλαιότερον ἐρίνιτο τσεχυράνα,
δυσ. χαμηλὴ ἐπὶ ἑδάρες. Καί τοῦτο διὰ τὰ συρμωτήρια
αἶψα ὀχύρο ὡς τροφὴ τῶν βοδίνων. Εἴμερον ὅμως
δὲν περσευρεῖται τοῦτο. Καὶ ἡ μοτὴ τῶν σιζιρῶν πρᾶγ-
ματοποιεῖται εἰς ἀρμεζὸν ὕψος ἀπὸ τοῦ ἑδάρου.

Κατὰ τὸν θερσιμὸν τοποθετοῦν τὸ «χερίδι» 3-5
καὶ καὶ ἀπογελοῦν τὴν «ἀρμαλιά». Καὶ ὅτε οἱ χερεῖς

τοποθετούνται πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Τούτω
δὲ διὰ τὰ διεκδοχὴν τὸν <<δερματῆν>>, αὐτὸν ποί-
ῃσαν τὸ ἀρκαδιὸς <<δερμάτιον>>.

Ἐς 4-5 <<δερμοσάιδες>> ἀπὸ τοῦ ἑνὸς <<δερματῆν>>.
Θερίσκειται καὶ δερμοσῆς ὑμειβόντο, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνω-
τέρω, διὰ μὲν (1) καὶ δύο (2) δραχμῶν ἀντιστάσεως
καὶ μετὰ φερματοῦ. Ὁ δὲ <<δερματῆν>> ὑμειβετο ἐς
τὸ διπλάσιον. Ἡ ἀφαιρὶς αὕτη ἀνίσταται ἐς τὴν πρόσθεν
1920 ἐποχὴν. Ἦτοτε ἡ ἀφαιρὶς ἀποδοῦσε τὴν συν-
δὴ ἀποδοχὴν πορείαν τῶν ὑπερποδοχῶν καὶ ἔρδασε ἐς
τὸ σημερινὸν στάδιον καὶ ἀφαιρὶς καὶ ἐς εἶδος,
ἀφαιρὶς αὕτη 30-40 μίλις αὐτὴν ὑπερποδοχῶν ἡ καὶ πορείαν
σώζεν πολλὰς φορές.
Κατὰ τὸν δερμοσῆς ἀφαιρὶς ἐκρηκτοῦσαν καὶ χυρό-
αυτι καὶ <<φωτάρη>>, διὰ τὰ παρὰ τὸν τοῦ πόνου τῆς
μέσης.

Ἡ ἔκτασις τοῦ δερμοσῆς ἐρίνετο ὅπως ὅποτε Δευτέρω
ἢ Τετάρτῃ, οὐδέποτε δὲ ἄλλῃ ἡμέρᾳ. Σήμερον ὅμως
ἡ συνάδεια αὕτη μετὰ τὸ πλεῖστον ἐξήλθη πικρὴ.
τὸν δερμοσῆς ὑρχίβει πρῶτος ὁ οἰμοδοσπόζης μετὰ
ἐπὶ σίτοισιν προσευχὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ανατολῆς.
Ὁ δὲ πρῶτος καὶ ἡ θυγατέρα τοῦ οἰμοδοσπόζου
ἔσαν τὴν πρῶτην ἡμέραν τοῦ δερμοσῆς τῶν σφαγῶν
ἀπὸ τῶν πλεόντων ἐν τῇ σφαγῇ καὶ τὸν ὅποιον

τὸ ἐσπέραν ἐτοποθέσαν ἤδη τὸ ἐκάνισμα τοῦ
 σπιγίου εἰς τὸν ἄλλο χρόνον.

Οἱ θεριστοὶ δὲν παρέλειπον καὶ τὴν εὐδυνατραπίδα
 καὶ τὴν χωρετή. ὡς ταῦτα ἦσαν τὰ συνδυάζοντάς τινι
 διαπραπείου καὶ χορευτική. καὶ χωρετὰ ἐλάμβανον
 χώραν κατὰ τὸ μεσημβρινὸν γέφυρα, τὴν ὥρα τῆς ἀνατολῆς.
 Τὸ δὲ σύνδεσμον γέφυραν ἦτο «ὡς κορυφαία»,
 ποδὶ δροσιεστικῶν διὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θερισμοῦ διὰ τοῦ
 θεριστοῦ.

Τὴν ὥρα τῆς ἀνατολῆς καὶ ἄλλοι οἱ «δεματζί» καὶ
 «φιπατζί» ἐπαίοντο τὸν θερισμόν, διὰ τὴν ὅποιον
 ἔδωκε τὴν ἀρχαίαν ἐξ ἀρχῆς.

καὶ δέματοι ταῦτα τὰ κατεσκευάσθη μετὰ τὴν ἐκ-
 τοῦ ἰδίου σίτου, τὸν ὅποιον ἐξέριψαν, καὶ τὸν περίθε-
 ρε, ἵνα μὴ σπῶσιν οἱ κατὰ τὴν.

οὕτω ὁ θερισμὸς καὶ τὴν δέσμο τοῦ σίτου ἐρίοντο ταῦτα
 χρόνους.

Ἀπολαύοντες τὸ καλοκαίρι τῆς δεματζί. καὶ τὴν
 ἀρχαίαν, ὅπου ἐρίοντο οἱ «θεμιστζί» καὶ οἱ «σωροί».
 Τὸ καλοκαίρι, πάντοτε διὰ τῶν φίλων, τὸ ἔναρτον συνδυάζον
 παιδιὰ καὶ τῶν 17 ἐτῶν. καὶ γὰρ μεγαλύτερα εἶσαν
 ἵνα οἱ «δεματζί» μάλιστα ἔδωκε τὰ δέματτα καὶ συνεκ-
 νησαν κατὰ ἐξέδω, ὅσα ἀπαιτοῦντο δι' ἐν φορτίον
 ἴσων.

Ε' Σανός

Διὰ τὸν σανὸν παλαιότερον οὐδενίᾳ φροντὶς ἐλαφραίνετο. Τούτου συνεκέντρωνται κατὰ σωρεὺς εἰς τὸν ἄγρῳ καὶ τὸν μετέωρον προκίρῳ εἰς τὸν « αἰχυρῶνα ». Σήμερον ὅμως καὶ ὁ σανός δένεται σὲ « μπαλέγγ ». Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρησιμοποιοῦν τὴν λεγόμενὴν « καϊσσετὴ ἱεκασσόνεττ » τουντέστιν ὀρθογώνια παραλληλεπίπεδα διαστάσεων 1,50 x 0,50 x 0,40, κατασκευασμένα ἐν σιδηρῇ σανίδῳ δι' ἄνω χῶν. Ὁ δερσιμὸς τοῦ σανὸν γίνεται περὶ τὰ μέσα φασίον.

Ὅταν ἐκρησιμοποιοῦν τὸν βουτὶ δι' ἄρμεσιν τὸν ἔγρεον μόνον μὲ αἰχυρον ἢ κατασκευάζει τὸ μαδὰ τοῦ ἀρεθίστου, τὸ ὁποῖον ἐξήραινεν κατὰ τὸν αἰχρὸν καὶ ἐποσθύνεον. Σήμερον διὰ τὴν « βαλάρια » χρησιμοποιοῦν τὸν σανόν, ὅταν καὶ αἰχυρον καὶ μαρπὸν (κουρμυρίδιν).

Καὶ τὸν σανὸν παλαιότερον ἐδίρβον διὰ τοῦ δρεπακίου ἐντὶ σήμερον γίνεται ὁ δερσιμὸς μὲ τὴν « χωσιὰ » ἡ « κοσιὰ ».

ΣΤ' Ἀνω νισμός.

Τὰ σιτηρά συνεκέντρωντο παλαιότερον εἰς τὸ αἶνι, ποὺ εὐρίσκετο ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας ἢ τοῦ αἰχυρῶνα τοῦ χωρτοῦ. Ἐκεῖ ἐγίνοντο θυμωνιὰ μέχρι πέρατος τοῦ δερσιμοῦ ὅποτε ἀπολονδούσε ἀμέσως ὁ ἀλωνισμός.

Πρὸς τοῦτο ἐταμεύοντο τὸ αἶλῳν, τὸ ὁποῖον ἔτο σπῆδῳ χωμάτινον. Καὶ ἀπὸ ἐβρέχετο κατὰ μέγαν δι' αἰθῆραν ὕδατος, ἀπολονδούσε κατὰ πῦμα διὰ βαρέως πετρελαιομένου ξύλου. Αὐτολόνδῳ ἡλείχετο διὰ μείγματος κόπρου

βοῶν καὶ ἀχύρον. Μυτὰ τὴν προετοιμασίαν αὐτῶν ἐπο-
δοτοῦντο καὶ δέκοσα λεηνμένα καὶ ὄρδια, μετὰ
στοίχῳ πρὸς τὸ ἄνω, ἐνὸς τοῦ ἀλυσιοῦ καὶ ὀλίγον μακρόν
τοῦ «συχέρων», ποὺ ἦτο ἐξέμετον τοῦ ἀλυσιοῦ καὶ ἐν
τοῦ ὁποῖον ἐδένοντο τὰ πρὸς ἀλυσισμόν βῶα. Τὰ σάκκα
κατελαμβάνον ὅλην τὴν ἕξασιν τοῦ ἀλυσιοῦ.

Διὰ τὸν ἀλυσισμόν ἐχρησιμοποιοῦντο κυρίως ἄλλα, τὴν
ἐντοπιτικὴν καὶ διερχομένην εἰδικὴν ποίαν ἔχοντο «ἀλυσιατὴν».
Προσέδεοντο δὲ τὰ ἄλλα ἐν τὸν «συχέρων» διὰ ἰσχυρὸν
σχοινίον μετὰ δαλὰς. Τὸ σχοινὶον περιετυλίσσετο ἐν τὸν συχέρων
καὶ ἀνορθοῦσε ἀντίστασιν αἰνέσις, ἕως οὗ περιτυχεῖται
καὶ πᾶν. Τὰ ἄλλα ἐπρεπε καὶ εἶναι φρεσκοπαλαιμένα
διὰ καὶ τρίβον κατὰ τὸ ἄνω.

Ὁ ἀλυσισμὸς ἤρχιζε μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ ἐξηλείνε-
το ἐσπέρας ἢ καὶ τὴν ἐπομένην ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Μυτὰ τὸ πέραν τοῦ ἀλυσισμοῦ ἀπεχωρίζετο τὸ πρῶτον καὶ
δεύτερον σπῆμα τοῦ ἀχύρον, ποὺ ἦτο ἐπάνω-ἐπάνω
ἐξέμετο «λεῖων».

Ἀνορθοῦντες ὁ καρπὸς ποὺ ἔμελλε κῶμα-κῶμα μετὰ πῶ-
νηνομήνῳ ἀχρῷ συνεκεντρώετο περὶ τοῦ συχερίου καὶ
ἀνορθοῦσε τὸ «λίχισμα». Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον
ἐχρησιμοποιοῦντο τὰ «κόδιον λίχ», τὸ βῆμα «κυνάρεθ»,
καὶ τὸ «καρποφόρον».

Ἐπὶ λίχισμα ἔπαιρνον μέρος γυναῖκες καὶ ἄνδρες.

κυρίως οἱ σπιτιμοί. Μετὰ τὸ λήχισμα τὰ χονδράδια ἢ
μάρμαρα παρασκευάζοντο μὲ εἰδικὴν σούπα, τὸ «φ'αίη»,
μαγειρμένο ἀπὸ εἰδικῆς θαμνιῶδους φυτῶν.

Ἐξ τὸν σωρὸν τοῦ καρποῦ ἐκτεπυρνήκετο τὸ φινύρι μὲ φέ-
το ἢ εἰς χυλόν: «τ'χρόν' πλ'ισσοῦ τρεν».

Ἐπίσης, ἐξ τὸν σωρὸν τοῦ καρποῦ ἐτεποδίζοντο σιρόβο φά-
το «μάτια φραγ», «θασαμρόν». Καὶ ἀπυρρύνοντο ἀποφύλα-
ναι πλ'ισσοῦ τὸν σωρὸν γινάικα ποὶ εὐρίσκοντο ἐξ ἄλλων
φυτῶν. Τὴν ἀπεμάκρυν «μαγαρισμένην» καὶ ἐδωρεῖτο
μακρὸν σιρόβι ἢ παρονοία τῶ ἐξ τὸ ἀλῶνι.

Ὁ καρπὸς ἐναδαρίζετο εἰς δύο μέρη: τὸ «δριμύνισμα»
καὶ μεταβιβάτετο εἰς τοὺς αἰματῶδες, ἐξ τοῦ σπέρματος δὲ ὑπάρχον
ἐννοῶντα ἰδιαιτέρως ἀποδίδοναι τοῦ καρποῦ, ἀφοῦ πρῶτον
ἐξεχώριζον: τὴν «δεμάτην», τὸ «παπαδιώτισμα», τὸ
«κείτρον» καὶ τὸ «αἰωνιότισμα».

Τὸ μέγεθος τοῦ καρποῦ ἔπνετο μισοκοίτη (μισοκοίτην)
καὶ τὸν «μαντζούρι» (εἰδικῶς).

Ἡμέραν οἱ ἀλαντισμοὶ γίνεσθαι διὰ
τῶν ἀλαντιστικῶν συμφορῶν καὶ ἐχρήσθησαν
ὁποῖαν ἐγένετο ἐδῶ διὰ πρῶτον φοράν περί το 1927
ὑπό τοῦ ἰδίου.

Τὰ σιγρὰ αἵματα συμμετρῶνται εἰς ἀριστέαν
ἐπίπεδον μέρα, τὰ ἀλῶντα, ὅπου τοποθετοῦνται με-
τέχνην σὲ θυμῶς, διὰ τὸ εἶναι εὐνοῦς ἢ

ἡ μεγαλύνσις τοῦ ἀτυκιστοῦ συμφορέματος, θάρσει-
σως πραγματοποιεῖται ἀπὸ 15 μέχρι τέλους Ἰουλίου.
οὐδέν δὲ ἔως καταβάλλεται ἐς σίτον ἐξ ὧ ἀγνῆ.

Ζ' Ἑ τ ῆ σ ι ο ι π ρ α β.

Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἐπιπαραεῖ ἡ συνήθεια τὰ ἀνάπτον
πυρὰς παρὰ τὴν ἐβδόμηδα τῶν ἀπόψεων πυρὶς
δμης τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρῃ κυριακῇ τὸ ἑσπέραν.
Αἱ πυρὰς ἀνάπτονται ἐς τὰ σκαυροδρόμια καὶ ἐ
μετοικίᾳ ὅπου συμεκροῦνται νέες καὶ νέοι καὶ
χορεῖον γίνωσκαι καὶ πιδόναι ἀκύνει τῆς πυρὰς.
Τῇ πρωτῇ αὐτῇ ὁ κομίσων ἔς τοὺς μπουρδὰς.

Εἰς τῇ πρωτῇ αὐτῇ συνήθειᾳ, δάμνησι ποὺ συμεκροῦνται
τὰ παῖδια τῶν 10 - 17 ἔτην ἢ ἀπὸ καὶ ὅτι
ἢ ἀπὸ τῶ δάσος. Δεῖ χραιοκροῦνται ἰδιαίτερα τραγῳδία
χοροῦ παρὰ τὸ συνδυασμὸν ἑλληνικῆς τραγῳδίας τοιαύτης.
Τ ε ῖ ο ε

Ἡ περιγραφή αὐτῆς ἐγένετο ἐς Ἁγίους Θεοδώρους-Ἀλημονῆς.
Τὰς πληροφορίας ἐδωκεν ὁ γεωργὸς: Δημήτριος Κ. Κωστόπουλος,
ἡλικίας 72 ἐτῶν, μέγιστος Δημοτικὸς ἐκτελεστὴς, ὅπου ἐγενήθη
ἐν αὐτῇ.

[Γεώργιος Γ. Καπούρας, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ αὐτῆς ἐγένε-
το ἀπὸ 20 - 31 Ἰανουαρίου 1970]